

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.522/2025/12.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Csák Zsolt, a tanács elnöke
Dr. Schmidt Péter, előadó bíró
Dr. Gimesi Ágnes, bíró
Dr. Gunyecz Zoltán, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. december 9.
Az ügy tárgya: kiskorú veszélyeztetésének büntette és más bűncselekmény
Terhelt(ek): terhelt1 és társa (terhelt2 II. rendű)
Elsőfok: Nyírbátori Járásbíróság, 2.B.181/2018/115., ítélet, tárgyalás,
2020. július 7.
Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék, 1.Bf.377/2020/10., ítélet, tanácsülés,
2021. január 26.

Az indítvány előterjesztője: terhelt2 II. rendű terhelt, Legfőbb Ügyészség

Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára, illetve hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a kiskorú veszélyeztetésének büntette és más bűncselekmény miatt terhelt1 és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a Nyírbátori Járásbíróság 2.B.181/2018/115. számú és a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.377/2020/10. számú ítélete ellen terhelt2 II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elutasítja; a Legfőbb Ügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.377/2020/10. számú ítéletét terhelt2 II. rendű terhelt vonatkozásában hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria elrendeli a terhelt2 II. rendű terhelt által bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt történő visszatérítését.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Nyírbátori Járásbíróság a 2020. július 7. napján tárgyaláson kihirdetett 2.B.181/2018/115. számú ítéletével terhelt2 II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 5 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 208. § (1) bekezdés]. A járásbíróság ezért a II. rendű terheltet halmazati büntetésül 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és kimondta, hogy a terhelt a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Elrendelte a II. rendű terhelt vonatkozásában a Nyírbátori Járásbíróság 2016. június 9. napján jogerős 2.B.9/2015/18. számú ítéletével kiszabott 10 hónap börtönbüntetés végrehajtását. A II. rendű terhelt szülői felügyeleti jogát kiskorú gyermekei vonatkozásában megszüntette. Rendelkezett a járásbíróság a magánfél polgári jogi igényének egyéb törvényes útra utasításáról, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 2021. január 26. napján tanácsülésen meghozott 1.Bf.377/2020/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét terhelt2 II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta és a szülői felügyeleti jogának megszüntetését mellőzte. Megállapította, hogy egyéb érdekelt1 nem magánfél, hanem egyéb érdekelt, továbbá a terhelteket egyetemlegesen terhelő bűnügyi költség összegét helyesbítette. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a törvényszék a II. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

[3] **II.** terhelt2 a jelen felülvizsgálati indítványát megelőzően korábban egy esetben már nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyet a Kúria a 2024. szeptember 3. napján kelt Bfv.II.300/2024/7. számú határozatával elutasított.

[4] A II. rendű terhelt ismételten felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, amelyben arra hivatkozott, hogy a Nyírbátori Városi Bíróság a 2021. május 7. napján kelt és 2021. május 29. napján jogerőre emelkedett P.20.361/2001/2. számú ítéletével őt cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezte, amelyre figyelemmel a kormányhivatal ügyszám számú határozatában gondnokául gondnok1 hivatásos gondnokot rendelte ki. Utalt a járási hivatal határozatának azon rendelkezésére, amely alapján a cselekvősegtelen gondnokolt nyilatkozata semmis, nevében a gondnoka járt el. A II. rendű terhelt a gondnok eljárásjogi helyzetével kapcsolatosan hivatkozott a Kúria Bfv.I.686/2022/9. számú határozatában foglaltakra, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:34. § (1) bekezdésére.

[5] A II. rendű terhelt érvelése szerint az elsőfokú bíróság relatív eljárási szabálysértést jelentő mulasztást követett el azzal, hogy a gondnokát a bírósági tárgyalásról nem értesítette, továbbá az elsőfokú ítéletet sem kézbesítette a gondnok részére, így nem biztosított számára jogorvoslati jogot a határozattal szemben, erre figyelemmel az ítélet sem emelkedhetett jogerőre. Indítványozta ezért, hogy az ügyészség a büntetőeljárás iratait az elsőfokú bíróság részére küldje vissza a jogerősítési záradék hatályon kívül helyezése és az ítéletnek a gondnok részére történő megküldése érdekében. Indítványa mellé csatolta a kormányhivatal hivatkozott határozatát.

[6] **III.** A Kúria a terhelt felülvizsgálati indítványát nyilatkozattételre megküldte a Legfőbb Ügyészségnek, amely BF.1006/2025/2. szám alatt megküldött nyilatkozatában a terhelt felülvizsgálati indítványát törvényben kizártnak tartotta, ugyanakkor a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 608. § (1) bekezdés d)

pontjára figyelemmel a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt okból felülvizsgálati indítványt terjesztett elő terhelt2 II. rendű terhelt vonatkozásában a Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.377/2020/10. számú ítélete ellen a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítása végett.

[7] A terhelt felülvizsgálati indítványában foglaltakkal kapcsolatban kifejtette, hogy az a törvényben kizárt arra figyelemmel, hogy terhelt2 a jelen felülvizsgálati indítványát megelőzően korábban egy esetben már nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyet a Kúria a 2024. szeptember 3. napján kelt Bfv.II.300/2024/7. számú határozatával elutasított.

[8] A Legfőbb Ügyészség a jogerős ügydöntő határozattal szemben azonban a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában közölt adatokra figyelemmel indokoltnak tartotta a felülvizsgálati indítvány hivatalból történő benyújtását. Hivatkozott arra, hogy a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában közölt adatok egyeznek a Nyírbátori Városi Bíróság P.20.361/2001. számú ügyének elektronikus bírósági iratok, köztük a II. rendű terhelt gondnokság alá helyezéséről rendelkező polgári bírósági ítélet tartalmával. Egyeznek továbbá az adatok a II. rendű terhelttel szemben a Nyíregyházi Járásbíróság 1.B.83/2023. számú büntetőügyének elektronikus bírósági iratai között a II. rendű terhelt gondnokság alá helyezésével, gondnok kirendelésével kapcsolatosan rendelkezésre álló iratok tartalmával. Ezen iratok között megtalálható a II. rendű terhelt jelen felülvizsgálati indítványához csatolt, a kormányhivatal 2025. február 5. napján kelt ügyszám számú – a II. rendű terhelt részére gondnok kirendeléséről rendelkező – határozata, amelyet a hivatal az adott büntetőügyben eljáró bíróság felhívására hozott meg, majd azt megküldte a bíróságnak.

[9] A Legfőbb Ügyészség utalt arra, hogy a gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény 3. § (3) bekezdése szerint a gondnokoltak nyilvántartása a gondnokság alatt állás tényét közhitelesen tanúsítja. E személyi körülményre vonatkozó adat figyelembevételével a felülvizsgálati eljárásban a Be. 650. § (2) bekezdése szerinti tényálláshoz kötöttséget nem sérti akkor sem, ha azt az ügydöntő határozat nem, vagy nem pontosan rögzíti, mivel a gondnokoltak nyilvántartása jelenleg is tartalmazza azt, hogy terhelt2 a Nyírbátori Járásbíróság P.20.361/2001. számú, 2001. december 31. napján jogerős ítéletére figyelemmel cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt áll (azzal, hogy a nyilvántartás szerinti jogerő dátuma téves). A Legfőbb Ügyészség erre figyelemmel megállapíthatónak tartotta, hogy a II. rendű terhelt az alapügyben folytatott büntetőeljárás idején gondnokság alatt állt, azonban a hatóság mulasztása miatt nem volt gondnoka, mivel elmaradt részére gondnok kirendelése. Az alapügyben első fokon, valamint másodfokon eljáró bíróságnak nem volt tudomása arról, hogy az egyébként írni és olvasni nem tudó, a bíróság által is megállapítottan enyhe fokú szellemi fogyatékoságban szenvedő, és ezzel összefüggésben a terhére rótt cselekményeket illetően beszámítási képességében enyhe fokban korlátozott II. rendű terhelt gondnokság alatt áll, mivel erre vonatkozó körülmény az ügyben nem merült fel. A II. rendű terhelt maga mind a nyomozás során, mind a bírósági szakban az elsőfokú bíróság előtt, valamint az elsőfokú bírói szakban elvégzett elmeorvos-szakértői vizsgálata során akként nyilatkozott, hogy nem áll gondnokság alatt, így a 2020. március 2-án már bizonyosan ismeretlen helyen tartózkodó II. rendű terhelt részéről a törvényes képviselő, vagy ennek hiányában ügygondnok nem vett részt az eljárásban, így a törvényes képviselőt megillető jogokat senki nem gyakorolhatta. Ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság nem biztosította annak lehetőségét, hogy a II. rendű terhelt részéről törvényes képviselő, vagy ennek hiányában ügygondnok az elsőfokú bíróság ítélete ellen a védő által bejelentett fellebbezés nyilvános ülésen történő elbírálását kezdeményezze, amely esetén az ügy tanácsülésen történő elbírálására nem kerülhetett volna sor.

[10] A Legfőbb Ügyészség hivatkozott arra, hogy a Be. 598. § (2) bekezdésében a tanácsülésen megtarthatóságát meghatározó feltételek közül az első kettő vagylagos, míg a harmadik feltétel – az, hogy a nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott, a védő vagy a fellebbező nem indítványozta – ezekhez kapcsolódóan konjunktív, ezért annak hiányában a fellebbezés nem bírálható el tanácsülésen.

[11] A Legfőbb Ügyészség előadta, hogy a Be. 72. § (1) bekezdése nem tesz különbséget a között, hogy a terhelt törvényes képvisellete cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokságon alapul, a törvényben meghatározott jogosultság gyakorlását mindkét esetben teljesskörűen biztosítja, és nem teszi függővé a Ptk. 2:19. § (3) bekezdése alapján megjelölt személyi, illetve vagyoni jellegű ügycsoportoktól sem. A másodfokú eljárás idején hatályos Be. 72. § (1) bekezdésében, valamint a Be. 73. § (8) bekezdés első mondatában írt rendelkezések szerint a gondnokság alatt álló terhelt törvényes képviselőjét, ennek hiányában a részére kirendelt ügygondnokot – akinek a jogállása a Be. 78. § (8) bekezdés első mondata szerint a törvényes képviselő jogállásával azonos – megillette (a védőhöz hasonlóan) a nyilvános ülés tartása indítványozásának joga, amellyel azonban a jelen ügyben nem élhetett, mivel a bíróság nem észlelte azt, hogy a terhelt gondnokság alatt áll, azonban nincsen gondnoka, így ügygondnok kirendelése végett nem intézkedett.

[12] Mindezekre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a másodfokú bíróság törvénysértően bírálta el az elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett védelmi fellebbezést tanácsülésen, mivel a tanácsülés megtartásának konjunktív feltételei közül az egyik – a törvényes képviselőt megillető indítvány tételi jog biztosításának elmaradása okán – nem állt fenn.

[13] A Legfőbb Ügyészség rámutatott arra, hogy a II. rendű terhelt vonatkozásában a Be. 44. § a) és c) pontjaiban, valamint a Be. 747. § (6) bekezdésében írt okokból kötelező volt a védelem, nyilvános ülés tartása esetén pedig kötelező volt a védő részvétele. A törvényi előfeltétel hiányában tartott tanácsülésen való felülbírálat feltétlen eljárási szabályt sértett, mivel a másodfokú bíróság eljárása egy tekintet alá esik azzal, mint amikor a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározottak szerint olyan személy távollétében tartottak tárgyalást vagy nyilvános ülést, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező. Az eljáró bíróság a felülvizsgálati oknak minősülő és hatályon kívül helyezésre alapot adó feltétlen eljárási szabálysértést attól függetlenül elkövette, hogy önhibáján kívül nem volt tudomása arról, hogy a II. rendű terhelt gondnokság alatt áll, mivel ez olyan objektív, az eljáró bíróság tudomásától független körülmény, amely miatt mindenképpen szükséges volt, hogy a II. rendű terhelt mellett a törvényes képviselő, vagy ennek hiányában a törvényes képviselő jogait gyakorló ügygondnok vegyen részt az eljárásban.

[14] Az alapügyet érintő eljárási szabálysértés vonatkozásában a Legfőbb Ügyészség hivatkozott arra, hogy a gondnoknak, mint törvényes képviselőnek a tárgyaláson – nyilvános ülésen – történő jelenléte csak jog, de nem kötelezettség, ezért őt értesíteni és nem idézni szükséges. A Be. 608. § (1) bekezdésének d) pontja szerinti feltétlen hatályú eljárási szabálysértés azonban csak akkor valósul meg, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező, ezért az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalásokról a törvényes képviselőt nem értesítette, csak relatív hatályú eljárási szabálysértést jelent abban az esetben is, ha a terhelt cselekvőképességet érintő gondnokság alatt áll.

[15] A Legfőbb Ügyészség mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen eljárva, a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát, mint törvényben kizárt indítványt a Be. 656. § (2) bekezdés a) pontja alapján utasítsa el. Indítványozta ugyanakkor, hogy a Kúria a hivatalból benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Be. 663. § (3) bekezdése alapján a Nyíregyházi Törvényszék mint

másodfokú bíróság 1.Bf.377/2020/10. számú ítéletét a II. rendű terhelt vonatkozásában helyezze hatályon kívül, és utasítsa a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására. Indítványozta, hogy a Kúria a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványának elbírálásáig a II. rendű terhelttel szemben az alapügyben hozott jogerős ítélettel kiszabott 5 év szabadságvesztés végrehajtását szakítsa félbe, valamint az e határozattal végrehajtani rendelt, a Nyírbátori Járásbíróság 2.B.9/2015/18. számú ítéletével kiszabott 8 hó szabadságvesztés végrehajtását függessze fel.

[16] A Legfőbb Ügyészség hivatkozott arra is, hogy az 1/2020. számú Büntető jogegységi határozat szerint a felülvizsgálati eljárásban elrendelt hatályon kívül helyezés esetén az elévülést vizsgálni kell és a büntethetőség elévülésének megállapíthatósága esetén annak jogkövetkezményét le kell vonni. Emiatt a II. rendű terhelt terhére rótt kiskorú veszélyeztetése büntetése irányadó, a büntethetőség elévülésére meghatározott idő a Btk. 26. § (1) bekezdése alapján 5 év. A jelen ügyben hozott ügydöntő határozat 2021. január 26. napján történt jogerőre emelkedésére figyelemmel a Kúriának 2026. január 25. napjáig van törvényes lehetősége a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett a másodfokú bíróság új eljárásra utasítására.

[17] **IV.** terhelt2 II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa alapján a felülvizsgálati eljárás lefolytatása törvényben kizárt, ugyanakkor a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[18] A II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa tartalma szerint a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában foglalt, a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontjára alapított felülvizsgálati oknak feleltethető meg.

[19] A Be. 648. § b) pontjára figyelemmel, felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt is van helye. Azokat az eljárási szabálysértéseket, amelyek miatt felülvizsgálati eljárásnak van helye, a Be. 649. § (2) bekezdése tételesen felsorolja. A felülvizsgálat törvényben meghatározott okainak köre nem bővíthető.

[20] A Be. 652. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját. A Kúria a Be. 659. § (5) bekezdésére figyelemmel a jogerős ügydöntő határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. Ez alól csak az jelent kivételt, ha a Kúria a megtámadott határozatot a törvényben meghatározott felülvizsgálati ok alapján felülbírálja, ez esetben a Be. 659. § (6) bekezdésére figyelemmel, a megtámadott határozatot a 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[21] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a 607. § (1) bekezdés b) pontjában, vagy a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. Emiatt felülvizsgálati okot képez az az eljárási szabálysértés, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező [Be. 608. § (1) bekezdés d) pont].

[22] A Be. 651. § (2) bekezdés b) pontja alapján saját javára a terhelt is terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt.

[23] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint ugyanakkor minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul.

[24] A Be. 656. § (4) bekezdése értelmében az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja. terhelt² II. rendű terhelt a jelen felülvizsgálati indítványát megelőzően korábban egy esetben már nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyet a Kúria a 2024. szeptember 3. napján kelt Bfv.II.300/2024/7. számú határozatával elutasított. Erre figyelemmel újabb felülvizsgálati indítványt még a korábbtól eltérő okokkal sem terjeszthet elő [a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésében meghatározott okokon kívül], ezért a Kúria a felülvizsgálati indítványát érdemi indokolás nélkül elutasította elutasította.

[25] A Kúria a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványát érdemben vizsgálta.

[26] A Be. 651. § (2) bekezdés a) pontja alapján a terhelt javára az ügyészség is terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt, a Be. 651. § (4) bekezdésére figyelemmel határidő nélkül.

[27] Az 1/2021. Büntető jogegységi határozat 1. pontja értelmében az eljárási szabálysértés [Be. 649. § (2) bekezdés] miatt előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nincs iránya, így időbeli korlátja sincs.

[28] A Be. 72. § (1) bekezdése szerint a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy törvényes képviselője a büntetőeljárásban segítőként vesz részt, a jelenléti, észrevételezési, felvilágosítás kérés, indítványtételi, ügyirat-megismerési, valamint jogorvoslati jogára a védő jogai irányadók.

[29] A Be. 73. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság ügygondnokot rendel ki, ha a polgári jog szabályai szerint teljes cselekvőképességgel nem rendelkező terheltnek, bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személynek, sértettnek, vagyoni érdekeltnek vagy egyéb érdekeltnek nincs törvényes képviselője, vagy a törvényes képviselő személye nem állapítható meg.

[30] A Be. 78. § (8) bekezdés első mondata értelmében az ügygondnokot a büntetőeljárásban a törvényes képviselő jogállása illeti meg.

[31] Az ügydöntő határozat ellen a Be. 551. §, 579. § (1) bekezdése és az 581. § c) pontja alapján a törvényes képviselő – jelen ügyben a gondnok, illetve gondnok hiányában a kirendelt ügygondnok – fellebbezésre jogosult, vele az elsőfokú ítéletet a Be. 582. §-ára figyelemmel kihirdetés vagy kézbesítés útján közölni kell. Ennek megsértése eljárási szabálysértés, azonban nem felülvizsgálati ok.

[32] A Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványa alapossága megállapítható. A Kúria e körben rögzíti, hogy a Be. 659. § (1) bekezdése szerint felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, ugyanakkor nem minősül bizonyításnak az indítvánnyal érintett alapügy adatainak figyelembevétele és a közhitelű nyilvántartás adatainak figyelembevétele sem. A gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény 3. § (3) bekezdése alapján a gondnokoltak nyilvántartása a gondnokság alatt állás tényét is közhitelesen tanúsítja. A közhiteles tény fennállását és valóságtartalmát a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban is el kell fogadnia, azt akkor is a Be. 650. § (2) bekezdése szerint irányadó történeti tényállás részeként kell figyelembe venni, ha a közhiteles tény a történeti tényállás kifejezetten nem tartalmazza.

[33] A Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványában helyesen hivatkozott a Kúria e tárgyban született határozataira, a felülvizsgálati indítványban foglalt jogi érvelése helyes, azzal a Kúria egyetért. A korábban kifejtettekre figyelemmel megállapítható, hogy a II. rendű terheltet a Nyírbátori Városi Bíróság 2001. május 7. napján kelt és 2001. május 29. napján jogerős P.20.361/2021/2. számú ítéletével cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezte, így a II. rendű terhelt az alapügy lefolytatása során is gondnokság alatt állt annak

ellenére, hogy a hatóságok részéről elkövetett mulasztás okán részére gondnok kirendelésére nem került sor. A II. rendű terhelt részére gondnok kirendelésére csak a Nyírbátori Járásbíróság 1.B.83/2023. számú ügyében eljáró bíró felhívására került sor a kormányhivatalnak ügyszám számú határozatával, amely 2025. február 5. napján kelt. Kétségtelen tehát, hogy a felülvizsgálati indítvánnyal támadott büntetőeljárásban vagy gondnok kirendelése iránti eljárást kellett volna kezdeményezni és a büntetőeljárást a gondnok kirendelését követően folytatni, vagy amennyiben erre nem került vagy nem kerülhetett sor, ügygondnok kirendelése mellett kellett volna folytatni az eljárást. A büntetőeljárásban a II. rendű terhelt gondnoka vagy ügygondnoka, mint törvényes képviselőt megillette volna az a jog is, hogy nyilvános ülés vagy tárgyalás tartását indítványozza.

[34] A Be. 598. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság tanácsülésen határoz akkor is, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést, vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag a kiszabott büntetés vagy az alkalmazott intézkedés súlyosítására vonatkozik, avagy a fellebbezést csak a felmentő ítélet vagy az eljárást megszüntető végzés indokolása ellen jelentették be a felmentés, illetőleg az eljárás megszüntetés okának (jogcímének) a vádlottra kedvezőtlen megállapítása érdekében.

[35] A Be. 598. § (4) bekezdése szerint a tanács elnöke az ügyészséget, a vádlottat, a védőt és a fellebbezőt értesíti a tanácsülés kitűzéséről, a tanácsülés időpontjáról és tájékoztatja arról, hogy 8 napon belül a más által bejelentett fellebbezésre, indítványra vagy nyilatkozatra észrevételeket tehetnek. Az (5) bekezdés alapján, ha a tanács elnöke a (2) bekezdésben meghatározott esetben hivatalból nem tűzött ki nyilvános ülést vagy tárgyalást, a (4) bekezdés szerinti tájékoztatás kiterjed arra is, hogy az észrevétel előterjesztésére rendelkezésre álló határidő alatt nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzése indítványozható. E határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

[36] A vészhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 211. § (6) bekezdése értelmében az ügyészség, a vádlott, a védő és a fellebbező a Be 598. § (4) bekezdése szerinti észrevételt a kézbesítéstől számított 15 napon belül teheti meg.

[37] A Be. 599. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsülésen intézhető el, vagy tárgyalást kell tartani. Az ügy másodfokon történő elbírálásának fő formája a nyilvános ülés, ahhoz képest a törvény kivétalként határozza meg a tanácsülésen elintézhetőség és a tárgyalás tartási kötelezettség esetköreit; ezeket kivéve, a fellebbezést a másodfokú bíróságnak nyilvános ülésen kell elbírálnia. A jogosult arra irányuló, határidőben előterjesztett kérelme az ügy tanácsülésen való elbírálását kizárja {Kúria Bfv.404/2021/10. számú indokolás [16] bekezdés}.

[38] Jelen ügyben az értesítés kézbesítésének elmulasztása kizárta a II. rendű terhelt gondnokát (vagy ügygondnokát), hogy olyan eljárásjogi formát indítványozhasson, amellyel a személyes jelenléte biztosított. A nyilvános ülés tartására irányuló kérelem a fellebbezés nyilvános ülésen való elbírálásához – kizárólag ehhez – alanyi jogosultságot teremt {Kúria Bfv.I.1035/2021/6. számú határozat [17] bekezdés}.

[39] A tanácsülés megtarthatóságának feltételei konjunktívák (együtt érvényesülők), egyenértékűek és önmagukban is feltétlenek {Kúria Bfv.404/2021/10. indokolás [19] bekezdés}.

[40] A törvényi előfeltételek hiányában tartott tanácsülésen való felülbírálat feltétlen eljárási szabályt sért, mert ekkor a másodfokú bíróság eljárása egy tekintet alá esik azzal, mint amikor a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározottak szerint olyan személy távollétében tartottak tárgyalást vagy nyilvános ülést [Be. 599. § (1) és (5) bekezdés], akinek részvétele a törvény értelmében kötelező. Az ítélkezési gyakorlat szerint ugyanez érvényesül,

ha az arra jogosult a nyilvános ülés vagy tárgyalás tartása iránti kérelmet terjesztett elő és ennek ellenére a másodfokú bíróság tanácsülésen járt el (Kúria Bfv.I.1035/2021/6. számú határozat, Kúria Bfv.404/2021/10. számú határozat, BH 2014.333., BH 2018.40., BH 2022.70.I.).

[41] A másodfokú eljárásban a törvényi előfeltételek hiányában tartott tanácsülésen való felülbírálat tehát feltétlen eljárási szabályt sért, amely egy tekintet alá esik azzal, mint amikor a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározottak szerint olyan személy távollétében tartottak tárgyalást vagy nyilvános ülést [Be. 599. § (1) és (5) bekezdés], akinek részvétele a törvény értelmében kötelező {Kúria Bfv.404/2021/10. számú határozat indokolása [21] bekezdés}.

[42] Jelen ügyben megállapítható tehát, hogy a másodfokú határozat meghozatalára tanácsülésen törvényi feltételek hiányában került sor, mivel a II. rendű terhelt törvényes képviselője (gondnoka, ügygondnoka) részére nem került sor nyilvános ülés vagy tárgyalás megtartására irányuló indítvány előterjesztése lehetőségének biztosítására, ilyen indítvány hiányában pedig az ügy tanácsülésen történő elbírálására nem kerülhetett volna sor, arra sem a Be., sem pedig a hivatkozott 2020. évi VIII. törvény eltérő rendelkezései (211. § (1) és (2) bekezdés) sem adtak lehetőséget. A nyilvános ülésen történő elbírálás esetén pedig a terhelt védőjének jelenléte kötelező lett volna, mivel a II. rendű terhelt esetében a Be. 44. § a) és c) pontjaiban, valamint Be. 747. § (6) bekezdésében írt okból kötelező volt a védelem.

[43] A Kúria megállapítja, hogy önmagában a törvényes képviselő távolmaradása szabályszerűen megtartott nyilvános ülés esetén nem jelentett volna hatályon kívül helyezési okot, mivel a törvényes képviselő jelenléte csak jogosultság és nem kötelezettség, ezért amennyiben szabályszerű értesítés ellenére nyilvános ülésen nem jelentet meg, úgy az a nyilvános ülés megtartásának nem lett volna akadálya. Ugyanezen okból nem valósít meg feltétlen hatályon kívül helyezési okot az elsőfokú bíróság eljárásában megtartott tárgyalásokra történő értesítéseinek elmaradása, mivel a tárgyaláson jelenléte csak jog, de nem törvényi kötelezettség (BH. 2017. 219. I.).

[44] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványa alapos, ezért a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen, a Be. 663. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítvánnyal támadott Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.377/2020/10. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és – figyelemmel a Be. 663. § (4) bekezdés a) pontjára – a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította, mert a másodfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatát a Be. 649. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[45] A megismételt eljárásban biztosítani kell a II. rendű terhelt gondnoka törvényes jogainak gyakorlását.

[46] A Kúria a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványának benyújtását követően 2025. szeptember 10. napján meghozott Bfv.I.522/2025/4. számú végzésével felfüggesztette terhelt2 II. rendű terhelttel szemben a Nyírbátori Járásbíróság 2.B.181/2018/115. számú és a Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.377/2020/10. számú ítéletével kiszabott 5 év szabadságvesztés büntetés végrehajtását, valamint a Nyírbátori Járásbíróság 2.B.9/2015/18. számú ítéletével kiszabott 10 hónap börtönbüntetés végrehajtását.

[47] A Kúria a Be. 856. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel elrendelte a II. rendű terhelt által bünyügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt történő visszafizetését, figyelemmel a Be. 857. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakra is.

[48] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése értelmében fellebbezésnek, a 650. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig felülvizsgálatnak nincs helye. Az ismételten benyújtott indítványokkal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

Budapest, 2025. december 9.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Gunyecz Zoltán s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.522/2025/12. számú végzése a mai napon véglegessé vált.

Budapest, 2025. december 9.

Dr. Csák Zsolt s.k.
a tanács elnöke